

Puls Uczelni

Pismo Studentów Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu

Powstanie Wielkopolskie Odzyskanie niepodległości 100-lecie

1918-2018

*Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia*

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

W NUMERZE

Inauguracja roku
akademickiego 2018/2019
str. 2

100-lecie Powstania
Wielkopolskiego
str. 11

Kalendarz na rok 2019
str. 14-15

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2018/2019 w WSPiA

Dnia 1 października 2018 r. odbyła się uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2018/19. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele władz samorządowych z Poznania, Wągrowca, Nowego Tomysła, posłowie na sejm, przedstawiciele władz służb społecznych (policji, wojska, straży, lekarzy, pielęgniarek i położnych), przedstawiciele władz poznańskich uczelni wyższych i inni. Nowi studenci WSPiA wygłosili ślubowanie a Pan Rektor Prof. zw. dr hab. n.med.

Jerzy Szczapa uroczystie otworzył Rok Akademicki tradycyjnym trzykrotnym uderzeniem berła. Podczas inauguracji wyróżniono obecnych studentów nagrodami za wyniki w nauce oraz osiągnięcia sportowe. Na wydziale Nauk Społecznych i Prawnych nagrody otrzymali: Hubert Januchowski, Konrad Dominiak, Iwona Szekiełda, Kinga Konieczna, Aleksandra Tymińska, Marlena Chudziak. Z wydziału Zdrowia Publicznego uhonorowano za wybitne osiągnięcia sportowe: Klaudię

Cyrulewską, Bartosza Stabno. Serdecznie gratulujemy! Czas umiliło wszystkim wystąpienie artystyczne Pani Joanny Szynkowskiej vel Sęk, która swoim operowym głosem wykonała piękne pieśni polskie. Studenci i zgromadzeni Goście mogli też wysłuchać wykładu inauguracyjnego na temat potrzeb rynku pracy i kształcenia w tym zakresie, który wygłosił mgr Jarosław Pucek. Na zakończenie wszyscy odśpiewali uroczyste Gaudeamus igitur (łac. „Radujmy się więc”).

W poszukiwaniu patriotyzmu...

Rok 2018 to rok wielkiego Jubileuszu Polski i Wielkopolski. To 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości i setna rocznica zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego! Refleksje jakie nasuwają się w związku z tymi wydarzeniami w naturalny sposób odnoszą się do patriotyzmu... Czasy w których żyło wielu ludzi, których później określano mianem **patriotów** można z pewnością nazwać czasami, które zapisały się w naszej historii i historii Świata. Rozbiory Polski, powstania narodowyzwolenicze, I i II Wojna Światowa, walka z komunizmem, to czasy, kiedy właściwie nietrudno było zostać **patriotą**... Prowokowały do tego same okoliczności, w których ludzie się znaleźli, w których przyszło im żyć. Czy zatem obecnie patriotyzm funkcjonuje, czy takie postawy da się w ogóle zaobserwować? Czy jest nam on dzisiaj potrzebny? Naszym zdaniem **patriotyzm** jest pojęciem (zjawiskiem) aktualnym także obecnie, tylko że o wiele trudniej jest być dziś **patriotą** na co dzień niż kiedyś. Czy szary niewyróżniający się niczym Kowalski, ale regularnie płacący podatki i przestrzegający prawa jest też **PATRIOTĄ**?

Patriota to ktoś, kto kocha swoją ojczyznę i tą miłość potrafi okazywać. Nie wstydi się tego! Ktoś, kto zachowuje godność bycia Polakiem i jest dumny z tego! Niestety często się słyszy, że komuś kto był na wczasach, np. gdzieś zagranicą (w Hiszpanii, Grecji, Tunezji), wstyd było się odezwać do drugiej osoby po polsku, bo wstydził się własnego kraju skąd pochodzi... Może należało by zapytać dlaczego?

Patriota zachowuje szacunek do symboli narodowych, do jego tradycji i stara się jej przestrzegać. Niestety, coraz częściej te tradycje zanikają, zwłaszcza młodzi ludzie uważają je nierzadko za śmieszne. Świętujemy częściej *walentynki* lub *halloween* i inne. Postawa patriotyczna to gotowość do poświęceń dla dobra ojczyzny i rodaków. Nasuwa się jednak pytanie, jak wykazać miłość wobec ojczyzny, regionu i gotowość największej ofiary ze swojego życia, kiedy Polska jest członkiem Wspólnoty Europejskiej i NATO i liczą się tylko pieniądze...

Większość Polaków czuje się **patriotami**. Większość z nich mówi o sobie, jako o **patriotach**, że głoszą ideały patriotyczne. Czy to jest faktyczna postawa patriotyczna? Każdy patriota powinien znać wszystkie cztery zwrotki hymnu narodowego, a Wielkopolanin tekst „Roty”! Czy tak jest? Patriota nie powinien ograniczać się tylko do śledzenia sytuacji polityki krajowej i wyrażenia swojego niezadowolenia z wyników wyborów (w których czasem nie bierze udziału). Często współczesny patriotyzm ogranicza się do kibicowania polskim drużynom i reprezentantom sportowym. Podobnie jest w przypadku patriotyzmu lokalnego. Jesteśmy bardzo dumni z naszego kraju, kiedy wciągana jest polska flaga na najwyższy maszt.

Patriotyzm polega na wyrażeniu szacunku i miłości do swojej Ojczyzny. Czy współcześnie wpisujemy się w te wymogi? Czy godnie obchodzimy święta

narodowe takie jak chociażby: 1 marca, 3 maja, 8 maja, 1 sierpnia, 31 sierpnia, 1 września, 11 listopada?

Patriota powinien otaczać symbole narodowe szczególną opieką i szacunkiem. Stać w *postawie zasadniczej*, kiedy śpiewany i grany jest hymn narodowy. Nie bezcześcić flagi, godła, napisami,

WYDAWCA
Wydawnictwo Naukowe WSPiA
im. Mieszka I w Poznaniu
ul. Bułgarska 55
tel. 61 646 03 97
www.wspia.pl/wydawnictwo
puls@wspia.pl

Redaktor naczelny
Gerard Kucharski

Redakcja i stali współpracownicy
Ireneusz Materniak;
Jarosław Furmaga;
Samorząd Studencki WSPiA

Skład
Studio StrefaDTP

Nakład 500 egz.

*Masz poczucie humoru?
Śpiewasz, uprawiasz ciekawy sport?
Pomagasz innym - jesteś
wolontariuszem?
Piszesz wiersze, rysujesz, może
masz hobby, którego nie znamy?
Podziel się z nami swoją pasją
albo dotłącz do współpracowników
Pulsu Uczelni!*

rysunkami itp., jak to często widzimy, zwłaszcza na imprezach sportowych. Patriotyzm można wyrażać także przez chęć zdobywania wiedzy na temat Polski, jej historii i kultury. **Patriotyzm** w dzisiejszych czasach nie jest tak cenioną wartością jak dawniej, bowiem Polacy nie odczuwają większego zagrożenia zewnętrznego lub wewnętrznego. Zapewne także wpływ globalizacji spłyca rozumienie i czucie patriotyzmu.

Czy zatem jest obecnie jakies źródło, dzięki któremu bardziej będziemy mogli realizować swoje ambicje patriotyczne? Odpowiedź wydaje się prosta - spojrzeć na polskie jubileusze historyczne z większym zaangażowaniem i poświęceniem. 100-lecie odzyskania niepodległości i setna rocznica sukcesu Powstania Wielkopolskiego są ku temu idealną okazją, by sprawdzić swój poziom patriotyzmu. **Zawsze** można wykazać się swoją miłością i przywiązaniem do Ojczyzny i Wielkopolski bez względu na miejsce i istniejące warunki...

Redakcja

Międzynarodowa konferencja naukowa w WSPiA - *Innovation Management in Marketing*

W czwartek i piątek 12 i 13 kwietnia 2018 r. odbyła się międzynarodowa konferencja organizowana przez WSPiA i Narodowy Lotniczy Uniwersytet w Kijowie. Konferencja była poświęcona innowacjom w zarządzaniu marketingiem i nazywała się *Innova-*

tion Management in Marketing: Modern Trends and Strategic Imperatives. Wykłady prowadzone były w języku polskim, angielskim i ukraińskim. W konferencji wzięło udział 143 naukowców. Wynikiem konferencji został zbiór streszczeń prezentacji naukowych.

„Władcy Pierścienia” bieg na 168 km

W dniach 7-8 kwietnia studenci WSPiA, III roku ratownictwa medycznego brali udział w zabezpieczeniu medycznym pierwszej edycji „Władcy Pierścienia” biegu na dystansie 168 km dookoła Poznania. Zdobywając tym samym doświadczenie zawodowe. Serdeczne gratulacje dla całej ekipy za zaangażowanie.

III Forum Bezpieczeństwa Społeczności Lokalnych

W dniu 23.04.2018 przedstawiciele naszej Uczelni brali udział w III Forum Bezpieczeństwa Społeczności Lokalnych. Wydarzenie miało miejsce na Międzynarodowych Targach Poznańskich, organizatorem był Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, Stowarzyszenie Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Międzynarodowe Targi Poznańskie. Tematem przewodnim tegorocznego forum były: Klasy policyjne – kształtowanie świadomości prawnej młodzieży. Nasza Uczelnia corocznie organizuje w ramach współpracy z KWP w Poznaniu spotkania dla klas mundurowych w tym także dla klas policyjnych z terenu województwa Wielkopolskiego w siedzibie Uczelni. W tym roku spotkania te odbywały się pod hasłem: Cyberprzemoc – jak jej zapobiegać. W trakcie Forum jego uczestnicy mieli okazję wysłuchać referatów dotyczących tematu kształcenia młodzieży i jej problemów nie tylko z klas policyjnych. Na koniec osoby najbardziej zaangażowane w kształceniu uczniów klas policyjnych zostały wyróżnione listami gratulacyjnymi przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu inspektora Piotra Mąkę, wśród wyróżnionych znalazła się także dr Anna Zbaraszewska Dziekan Wydziału Nauk Prawnych i Społecznych naszej Uczelni. Po zakończonej Konferencji jej uczestnicy mieli okazję zwiedzić ekspozycję Międzynarodowych Targów Zabezpieczeń SECUREX.

Dzień Patrona Mieszko

Dnia 16 kwietnia br. w Prywatnej Szkole Podstawowej Mieszko prowadzonej przez WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu, w trakcie Święta Szkoły odbyło się uroczyste podsumowanie kilkumiesięcznej pracy naszych uczniów w ramach Projektu Mieszko. Projekt Mieszko ma przybliżyć dzieciom postaci i czasy Patrona Szkoły, ale także wskazać ważne wydarzenia historyczne, które ugruntowały pozycję Wielkopolski w dziejach naszego Państwa. W bieżącym roku szkolnym klasa pierwsza poznawała Patrona, a pozostali uczniowie skupili się na Powstaniu

Wielkopolskim, którego rocznicę będziemy obchodzić w grudniu. Dzieci przygotowały i zaprezentowały efekty swoich wycieczek i poszukiwań w postaci filmów, prezentacji, konkursów. Podsumowanie stanowił quiz wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim, skierowany do wszystkich uczestników spotkania. W realizację projektu zaangażowali się czynnie także rodzice. Rodzice kl. 2a wraz ze swymi pociechami nakręcili film o strajku dzieci we Wrześni w 1901r. Wiedza przyswojona w ten sposób na pewno na długo pozostanie w pamięci dzieci.

Zajęcia Terenowe studentów kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne WSPiA

W ramach realizowanego programu nauczania na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne wykładowcy WSPiA organizują zajęcia terenowe w wybranych zaprzyjaźnionych placówkach. Jed-

na z nich jest Port Lotniczy na Ławicy, gdzie studenci mogli zapoznać się z pracą służby celnej i straży granicznej. Inicjatorem i organizatorem zajęć był dr Leszek Kowalczyk.

Konferencja naukowa kierunku Pielęgniarstwo

Dnia 20 kwietnia 2018 roku odbyła się konferencja pt.: PROBLEMY WSPÓŁCZESNEJ CYWILIZACJI - WYZWANIA PIELEŃNIARSTWA. Organizatorem spotkania był Wydział Zdrowia Publicznego WSPiA oraz Studenckie koła naukowe Pielęgniarstwo. Gości przywitała Pani Dziekan Wydziału Zdrowia Publicznego dr n. o zdr. Jolanta Sielska a uroczystego otwarcia dokonał Pan Prorektor dr inż. Włodzimierz Usarek.

Wśród ośmiu wystąpień, pojawiły się prelekcje przygotowane przez naszych studentów kierunku Pielęgniarstwo WSPiA dla, których był to debiut naukowy, oraz pierwsze wystąpienie przed licznie zgromadzoną publicznością. Gratulujemy pięknych wystąpień, odwagi i zwiędstwa ze stresem.

Jest nam bardzo miło, że konferencja przyciągnęła pełną salę słuchaczy. Dziękujemy wszystkim za uczestnictwo

Na konferencji zaprezentowano następujące tematy::

- Zaufanie - mit czy rzeczywistość? - prof. Bogumiła Stoińska
- Cukrzyca jako choroba cywilizacyjna - dr n. med. Witold Draber

- Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarek w świetle aktualnych przepisów prawnych - dr n. o zdr. Joanna Zdanowska
- Tlenoterapia hiperbaryczna - Natalia Skorzyńska, studentka II roku Pielęgniarstwa, autor-Marta Kujawa
- Opieka nad dzieckiem z Zespołem Downa - Daria Krzyżaniak, studentka II roku Pielęgniarstwa
- Żywnienie, różnorodność diety, rola pielęgniarki w profilaktyce żywieniowej - Natalia Skorzyńska, studentka II roku Pielęgniarstwa
- Kobieta, opiekun osoby przewlekle chorej - wyznaczniki przeciężenia - Monika Kurpisz, Michał Nowaczyk- studenci I roku Pielęgniarstwa, pod opieką dr Moniki Zysnarskiej
- Pornografia - głód wiedzy czy zagrożenie? - mgr Emilia Kłós-Jasińska, Konsultant wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa pediatricznego.

Trening kompetencji na WSPiA po raz czwarty

Podpisana w 2015 roku „Umowa w sprawie współpracy w zakresie dydaktyki i badań naukowych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego” pomiędzy Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu i Wyższą Szkołą Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, corocznie owocuje w ramach „Treningu Kompetencji” wizytami na naszej Uczelni uczniów tzw. „Klas Mundurowych”. W bieżącym roku akademickim weźmie w wizytach na naszej Uczelni młodzież z 33 szkół ponadgimnazjalnych z terenu Wielkopolski. We ostatni wtorek tj. 16.10.2018 r. mieliśmy okazję gościć w murach naszej Uczelni młodzież z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kaliszu i z II Liceum Ogólnokształcącego w Swarzędzu.

Uczniowie poza spotkaniami z wykładami Wydziału Nauk Prawnych

i Społecznych będą mieli okazję zwiedzić siedzibę Uczelni, będą również miały na celu te wizyty zapoznanie uczniów z życiem akademickim, funkcjonowaniem Uczelni, oraz przedstawieniem szerokiej oferty edukacyjnej skierowanej do przyszłych absolwentów szkół ponadgimna-

zjalnych. Ponadto uczniowie będą mieli okazję zapoznać się z bazą jaką dysponuje nasza Uczelnia, począwszy od sal wykładowych po siłownię i gabinety gdzie uczą się studenci kosmetologii. WSPiA im. Mieszka I stworzyła możliwość wysłuchania ciekawych wykładów na temat cyberprzemocy i zagrożeń jakie stwarza dzisiejsza rzeczywistość. Poruszane też będą zagadnienia prawne oraz kwestie dotyczące organizacji pracy w przedsiębiorstwach.

II Seminarium innowacyjnej praktyki w naukach społecznych

W dniu 26 maja 2018 roku odbyło się organizowane przez Wydział Nauk Prawnych i Społecznych II Seminarium innowacyjnej praktyki w naukach społecznych, którego tematem była Edukacja Alternatywna. Otwarcia seminarium dokonała Pani Dziekan Wydziału Nauk Prawnych i Społecznych WSPiA dr Anna Zbaraszewska, a Pani Prodziekan Wydziału- dr Magdalena Bankiewicz była moderatorem wydarzenia.

Seminarium podzielone zostało na dwie części. W panelu pierwszym swoje wystąpienia wygłosiło dwóch wykładowców naszej Uczelni oraz zaproszeni goście, w panelu drugim natomiast swoje wystąpienie wygłosił jeden wykładowca, zaproszony gość, oraz dwie studentki naszej Uczelni.

Pierwszą prelekcję wygłosił Pan dr Konrad Nowak-Kluczyński, w któ-

rej przybliżył pojęcie alternatywności w edukacji oraz omówił zasady nowoczesnej edukacji. Słuchaczom zaprezentowane zostały także poznańskie alternatywne szkoły. Pani mgr Paulina Zawodniak - psycholog szkolny, przedstawiła Niepubliczną Polsko-Angielską Szkołę Podstawową im. Johna Deweya w Obornikach. Przybliżona została postać Johna Deweya oraz szkoła, której głównym założeniem jest nauczanie przez działanie. Pan Jakub Adamczewski rozpoczął swój wykład od zachęcenia uczestników do krótkich ćwiczeń, a następnie opowiedział o idei nauczania w szkołach fińskich, których mottem jest „dobre samopoczucie”. Pani dr Julia Kisielewska przedstawiła pracę metodą behawioralną z dziećmi autystycznymi.

W drugim panelu, Pani dr Klaudia Mikołajczyk-Bronka, zachęciła wszystkich do alternatywy dla powszechnie

używanego tabletu. Omówiła ciekawe pozycje książkowe dla dzieci oraz utwory muzyczne. Pani mgr Justyna Odrzykowska - nauczycielka przyrody i biologii, opowiedziała o nauce w szkole demokratycznej. Podkreśliła w swojej wypowiedzi, że dzięki takiemu podejściu do edukacji, dziecko ma prawo do 100% bycia sobą. Pani Margareta Pierzchalska - nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej pokazała jak wprowadzić innowacje do Szkoły Publicznej. Zaproponowała widzom Plan Daltoński, jako metodę indywidualnej pracy z uczniem. Ostatnie wystąpienie wygłosiła Pani Aneta Dąbrowska - nauczycielka edukacji przedszkolnej (studentka III roku I stopnia Edukacja Przedszkolna i Wczesnoszkolna WNPiS), w którym przedstawiła nam edukację w O!Mega szkole, która ceni sobie kreatywność oraz naukę przez doświadczanie. Pokazała także, w jaki sposób może funkcjonować alternatywne przedszkole.

Podsumowania i zamknięcia seminarium dokonała Pani dr Magdalena Bankiewicz, podkreślając jak ważna jest tradycja, ale także otwartość na innowacyjne techniki i metody pracy.

Odeszli.....

W bieżącym roku odeszli od nas wybitni uczeni – prof. dr hab. Jan Pawlaczyk († 20. 05. 2018 r.) i prof. dr hab. Laura Wołowicka († 15. 11. 2018 r.), wieloletni wykładowcy WSPiA w Poznaniu. Z głębokim żalem i ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o ich śmierci. Odeszli od nas Ludzie prawi i szlachetni o nieocenionych zaletach charakteru, Mistrzowie i Nauczyciele dla wielu pokoleń młodzieży. Pozostaną w naszej pamięci jako Osoby pełne pasji, oddana studentom i sprawom Uczelni, a przede wszystkim przepełnione dobrem i życzliwością dla innych.

Wielki sukces Naszych studentów – Złoto na Mistrzostwach Europy U23

W dniach 28-06-10.07 2018 r. we Włoszech w miejscowości Auronzo nasza studentka na kierunku Wychowanie Fizyczne Klaudia Cyrulewska wraz ze swoją ekipą zdobyła złoty medal na Mistrzostwach Europy U23 w konkurencji K4 na 500 m. Serdecznie gratulujemy!

Konferencja w Wydziale Zamiejscowym w Nowym Tomyszu – „Z niepełnosprawnością na Ty”

W dniu 4 października 2018 r. w Wydziale Zamiejscowym w Nowym Tomyszu WSPiA dyskutowano o działaniach podejmowanych w powiecie nowotomyskim na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wyjątkowo liczny udział w konferencji mieszkańców powiatu jest dowodem na wagę omawianych zagadnień i zachętą do organizacji kolejnych spotkań o takiej tematyce. Gości

Wydziału powitał Prorektor WSPiA dr inż. Andrzej Jerzy Bolewski a otwarcia konferencji dokonał Starosta Nowotomyski Ireneusz Kozecki prezentując działania Powiatu Nowotomyskiego na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Prelegenci omówili tematy dotyczące rehabilitacji społecznej i zawodowej dotyczącej osób z niepełnosprawnościami, pracodawców, jednostek i in-

stytucji działających na rzecz tej grupy społecznej. W konferencji udział wzięli m.in. Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Zofia Szalczyk, Dyrektor Poznańskiego Oddziału PFRON Anna Skupień, Dyrektor PCPR w Nowym Tomyszu Marcin Brambor, studenci, absolwenci i wykładowcy Wydziału Zamiejscowego, pracownicy instytucji, stowarzyszeń i fundacji wraz z podopiecznymi oraz bardzo liczna grupa seniorów reprezentująca m.in. nowotomyski Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Konferencja zorganizowana została w ramach współpracy Wydziału Zamiejscowego w Nowym Tomyszu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Niecodzienne odwiedziny w WSPiA

Wakacyjne przedpołudnie. Przed budynkiem naszej uczelni zastaliśmy niecodzienny widok. Zaparkowany pojazd Górniczego Pogotowia Ratowniczego wzbudził ciekawość prawie wszystkich. Tylko wtajemniczeni wiedzieli, że po odbiór swojego Dyplomu Licencjackiego przyjechał Pan Jakub Lewicki, który ukończył studia licencjackie na kierunku Ratownictwo Medyczne WSPiA łącząc je z pracą w KGHM Polska Miedź oddz. Jednostki Ratowniczej Górniczo-Hutniczej wyd. III Górniczego Pogotowia Ratowniczego. Uzyskany dyplom pozwoli naszemu absolwentowi uzyskać więcej kompetencji oraz, z racji uzyskanych uprawnień, otworzy wiele większe pole działań.

Pan Jakub podzielił się z nami w rozmowie kilkoma ciekawostkami:..."Wracam prosto z niespodziewanej nocnej akcji w kopalni ZG Rudna, gdzie po wstrząsach osunęła się jedna ze ścian w kopalni, na szczęście nikomu nic się nie stało i wszystkich udało się sprawnie ewakuować"....."Pracę w kopani rozpocząłem jako górnik lecz zawsze miałem zamiłowanie do pomagania ludziom i interesowały mnie ciekawostki medyczne, ukończyłem kurs w kopani i wcieliłem się do grupy ratowniczej. Niestety przykre wydarzenie, śmierć mojego kolegi, górnika podczas pracy, dała mi natchnienie do studiowania Ratownictwa Medycznego. Okazało się, że WSPiA w Poznaniu jako jedyna uczelnia dała mi

warunki do pogodzenia pracy zawodowej ze studiowaniem i w ten sposób trafiłem do Was (uśmiech)"....."Chciałbym podziękować wszystkim pracownikom dziekanatu oraz pracownikom administracyjnym WSPiA za pomoc w organizacji mojego czasu studiów. Serdecznie pozdrawiam Panią Dziekan dr Jolanta Sielska, Panią Prodziekan mgr Karolina Pokrywka, z którymi miło było się znów spotkać przy odbiorze dyplomu oraz wszystkich wykładowców w szczególności Pana Tomasz Kubiak, który jest moim zdaniem ikoną Wydziału Zdrowia Publicznego WSPiA. Studiowanie z Wami to czysta przyjemność..."

Gratulujemy, życzymy sukcesów w pracy zawodowej

Pozdrawiamy i zapraszamy do studiowania z WSPiA!

Nowe porozumienia o współpracy WSPiA z podmiotami zewnętrznymi

W ostatnim czasie Władze Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu zawarły kilka nowych porozumień o współpracy m.in. ze starostwem nowotomyskim, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu, Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomyślu, Wojskową Komendą Uzupełnień w Poznaniu, Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu, Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Poznaniu, Komendą Powiatowej Straży Pożarnej w Śremie, Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego w Szczecinie. W ramach niniejszych porozumień Uczelnia i zainteresowani Interesariusze umożliwią m.in.: pracownikom cywilnym i resortowym i ich rodzinom korzystanie z ofer-

ty kształcenia Uczelni, uczestnictwo w studiach podyplomowych i innych formach ustawicznego kształcenia, a także uczestnictwo w konferencjach i sesjach naukowych, wykładach otwartych i innych formach aktywności naukowej. Nasi studenci będą mogli między innymi: odbywać praktyki zawodowe, brać udział w wybranych uzgodnionych zajęciach terenowych, warsztatach, zapoznać się z systemem funkcjonowania terenowych organów administracji różnych szczebli, a także współdziała-

nia z administracją samorządową oraz organizacjami pozarządowymi. Uczelnia będzie korzystać z opinii i sugestii interesariuszy zewnętrznych, dostosowując treści kształcenia interesujące obie strony do aktualnego i przyszłego rynku pracy naszych absolwentów. Studenci będą mieli okazję uczestniczyć w spotkaniach z przedstawicielami naszych nowych partnerów.

Dzieciństwo jako okres budowania potencjału zdrowia

Dnia 29 listopada br. już po raz kolejny w murach naszej Uczelni odbyło się sympozjum naukowe zorganizowane przez Wydział Zdrowia Publicznego oraz studentów koła naukowego kierunków Pielęgniarstwa i Fizjoterapii pt. „Dzieciństwo jako okres budowania potencjału zdrowia”. Tym razem omawiano zagadnienia skoncentrowane na małym pacjencie ale nie tylko. Nasze zaproszenie do wygłoszenia referatu przyjęła Pani Teresa Kruczkowska, przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu, która przybliżyła studentom rolę i zadania samorządu zawodowego. Ważny temat sprawił, że frekwencja na konferencji przekroczy-

ła najsmielsze oczekiwania organizatorów. Uczestnicy sympozjum mieli okazję wysłuchać wykładu Pani prof. Bogumiły Stoińskiej pt. „Kamienie milowe w rozwoju psychoruchowym dzieci” oraz Pani mgr Emilii Kłos-Jasińskiej pt. „Wpływ przetrwałych odruchów pierwotnych na funkcjonowanie dziecka”. Prawa pacjenta małego wyjaśniła zebranych, jak zawsze w sposób przystępny i ciekawy Pani dr Joanna Zdanowska. W panelu fizjoterapeutycznym znalazły się bardzo interesujące wystąpienia między innymi dr Moniki Stefaniak o hipoterapii jako metodzie fizjoterapeutycznej oraz dr Anny Wieczorek-Baranowskiej o fizjoterapeutycznym aspekcie w użytkowaniu fotelików samochodowych. Ogromne

zainteresowanie wywołała prezentacja studentów: Pauliny Zdrojewskiej, Marii Szwedziak, Moniki Kurpisz, Michała Nowaczyka reprezentujących koło naukowe kierunku pielęgniarstwa pt.: „Wpływ choroby nowotworowej dziecka na jakość życia rodziny”. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że jeden z współautorów wystąpienia studentów pan Michał Nowaczyk, uzyskał w tym roku honorowy tytuł Poznański Wolontariusz Roku, z czego niezmiernie się cieszymy i gratulujemy takiego wyróżnienia. Dzięki uprzejmości Pani Emilii Kłos-Jasińskiej – konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego zyskaliśmy w tym roku partnera- Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Pediatrycznych. Organizatorzy sympozjum serdecznie dziękują wszystkim prelegentom za przyjęcie zaproszenia oraz społeczności studenckiej WSPiA za bardzo liczne przybycie na sympozjum.

Kalendarium – Powstanie Wielkopolskie

1918

26 grudnia – przyjazd Ignacego Jana Paderewskiego do Poznania i jego przemówienie z okna poznańskiego *Bazaru*

27 grudnia – około godziny 17 wybuch powstania w Poznaniu. W rękach powstańców znalazły się m.in. dworzec i budynek poczty

28 grudnia – tymczasowym dowódcą oddziałów powstańczych został kapitan Stanisław Taczak

29 grudnia – w rękach polskich znalazły się m.in. Kórnik i Kłecko

30 grudnia – zajęcie przez powstańców koszar 6 pułku grenadierów, znajdujący się na poznańskich Jeźyczach

31 grudnia – wyzwolenie Ostrowa i Kościana

1919

1 stycznia – przyjazd Paderewskiego do wyzwolonego Ostrowa; zajęcie Jarocina, Krotoszyna i Mogilna

2 stycznia – w rękach powstańców znalazł się Gostyń

6 stycznia – zajęcie przez powstańców lotniska *Lawica*

8 stycznia – bitwa pod Chodzieżą; dowódcą powstania został mianowany generał Józef Dowbor-Muśnicki

10 stycznia – walki w rejonie Leszna. Polacy zdobywają Sarnowę.

11 stycznia – bitwa pod wiatrakami w Osiecznej; w rękach polskich znalazły się m.in. Szubin, Żnin i Złotniki. Niemcy odbijają Sarnowę.

17 stycznia – ogłoszono pobór do polskiego wojska

25 stycznia – powstańcy zdobyli Kargową i Babimost

26 stycznia – uroczysta przysięga oddziałów polskich na Placu Wolności w Poznaniu (dawny Plac Wilhelmowski)

28 stycznia – Niemcy odzyskali Szubin

3 lutego – Szubin ponownie w rękach polskich

12 lutego – Niemcy odbili Babimost i Kargową

16 lutego – ogłoszono rozejm w Trewirze

18 lutego – powstańcy pod Rynarzewem zdobyli niemiecki pociąg pancerny

9 marca – oddział powstańców-ochotników wyruszył na wschód, by walczyć z Ukraińcami o Lwów

6 czerwca – walki w okolicach Bydgoszczy

28 czerwca – Niemcy podpisują Traktat Wersalski – prawie cała Wielkopolska zostaje włączona do odradzającego się państwa polskiego

1920

10 stycznia – wejście w życie Traktatu Wersalskiego

17 stycznia – rozpoczęła się akcja przyłączania miast, które zostały przyznane Polsce w Traktacie Wersalskim, a nie zostały zajęte przez powstańców (m.in. Leszno, Rawicz, Zbąszyń)

1918 grudzień 26, Poznań Z informacji prasowej o przybyciu Ignacego Paderewskiego do Poznania

Przeszkody w przejeździe

W Rogoźnie zjawił się wysłannik rządu, kapitan niemiecki, oświadczając na wstępie, że uważa [sobie] za wielki zaszczyt [możność] powitania artysty z Bożej Łaski i wielkiego wodza narodu polskiego, z polecenia jednak V korpusu komunikuje p. Paderewskiemu, że urząd spraw zagranicznych pozwala na przejazd do Warszawy, natomiast wzywa go, aby nie udawał się do Poznania.

W Obornikach urządzono jadącym owacje, na dworcu delegacja obywatelska powitała Paderewskiego chlebem i solą.

Przybycie Paderewskiego do Poznania

Pamiętne, nigdy nie zapomniane pozostanie drugie światło Bożego Narodzenia 1918 r. w historii Poznania. Na wiadomość, że Ignacy Paderewski przybywa do stolicy Wielkopolski, fala radości i entuzjazmu niebywałego wezbrała w sercach polskich. Wszystko co od lat stu przeszło tłumiono, co przywarło i przychodziło na dnie duszy pod jarzmem niewoli okrutnej, wybuchło z siłą żywiołową i znalazło wyraz w manifestacji przepotężnej. Z wyciągniętymi ramionami witał go lud jako wyziciela wielkiej idei zjednoczonej i niepodległej Polski, jako drogiego sercu naszemu wysłańca Narodowego Komitetu Polskiego w Paryżu, jako męża cieszącego się mirem i powagą urzędów koalicji i wreszcie jako najbliższego przyjaciela prezydenta Wilsona.

Hołd i owacje składane Paderewskiemu były hołdem prastarego grodu Przemysława.
„Kurier Poznański”, nr 298 z 26 XII 1918 r. | ↻

☉ **1918 grudzień 27, Poznań**
Z protokołu posiedzenia
Wydziału Wykonawczego
Rady Robotniczo-Żołnierskiej

[Nieznany mówca] Rozmawiałem z pułkownikiem [Harrym] Wade. Pułkownik Wade odczytał mi swoje instrukcje, a ja odczytałem mu nasz telegram, wynika z tego sprzeczność nie do przewyciężenia , czemu żaden z nas nie jest winien.

Uzgodniliśmy, że wyśle on jednego ze swoich panów towarzysztwie niemieckim do [?] i skontaktuje się tam z holenderskim ambasadorem. Przyrzekł mi on, że wyruszy nie czekając powrotu swego posłańca. Ja wyraziłem na ten prowizoryczny stan swoją zgodę. W ten sposób został wyłączony i załatwiony dla naszych pertraktacji wypadek z Paderewskim. Tym samym jest dla mnie wszystko załatwione , co do załatwienia miałem , a pertraktowaliśmy dostatecznie długo.

Przewodniczący [Tadeusz] Matuszewski- zamierzam stwierdzić, że na tym wszystkie punkty załatwione zostały. [...]

Jeżeli w dalszym ciągu dyskusji powiedzianym było , że Polacy w decydującym momencie byli uzbrojeni, to polega to na tym, że Wam wyjaśnię, iż wg plakatów , które były wywieszane , postanowiliśmy zorganizować tzw. służbę wartowniczą i służbę bezpieczeństwa, które rekrutowały się ze Straży Ludowej , składającej się ze wszystkich narodowości oraz z osób wojskowych, które miały pełnić straż i dbać o bezpieczeństwo.

Odpis, rkps. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy (APB), Odpisy protokołów RRŻ w Poznaniu, s. 178.

1918 grudzień 31, Warszawa
Z komunikatu rasowego Sztabu
Generalnego WP o sytuacji wojskowej
na terenie Wielkopolski

W Poznańskim w dalszym ciągu trwa rozbrajanie oddziałów niemieckich.

1919 styczeń 6, Kościanki
Sprawozdanie nr 12 Jerzego
Hulewicza o sytuacji
polityczno-wojskowej w Poznaniu

Przyjechawszy z podpułkownikiem Julianem Stachiewiczem do Poznania zastaliśmy tam wojskową sy-

Oddział piechoty wraz z pocztem sztandarowym z okresu Powstania Wielkopolskiego; AAN, Zbiór fotografii b. Archiwum KC PZPR, sygn. 7377.

tuację dość zagnatwaną . Sprawy często wojskowe pozostawiam do zreferowania wojskowym i tu tylko zaznaczyć muszę, że żyją tam silnie starcia pomiędzy oficerami żądającymi podporządkowania wojska naczelnej komendzie warszawskiej, a nielicznymi zwolennikami Naczelnej Rady Ludowej. Żołnierze domagają się przysięgi. Naczelna Rada Ludowa upiera się dotąd przy przysiędze na wierność wobec niej, do tego jednak na pewno nie dojdzie.

Poznańskie dotąd oswobodzenie od Niemców w tej mierze, że oprócz Leszna i Wschowy wszystkie miasta na południu opanowaliśmy ; na północy ciągnie się linia bojowa. Po opanowaniu Inowrocławia : na pół drogi między Inowrocławiem, a Toruniem do Nakła i zajętej podobno wczoraj Zbarzy (Beutzen). Na zachód od Poznania zaatakowany, ale ni wzięty. Tam nagromadzone były zapasy broni i amunicji niemieckiej, ile wzięto nie wiadomo. Jeszcze zajęliśmy też Ławice , stację samolotów. Znalezione tam 26 samolotów i przeszło 20 karabinów maszynowych. Wzięto jeńców i zabito 10 Niemców, w tym 3 oficerów.

1919 styczeń 7, Poznań
Komunikat Wydziału Prasowego
naczelnej Rady Ludowej o sytuacji
na frontach powstania

W Jaksicach na północ od Inowrocławia zbierają się siły niemieckie z artylerią. Nakło jest w naszych rękach. Na północ od Nakła Chodzież zajęli Niemcy.

Na froncie zachodnim bez zmiany.

W powiecie babimojskim idą Niemcy, mimo rozejmu, na Wolsztyn.

Tuz pod Leszmem na północ od miasta tor kolejowy przez Niemców zerwany.

„Kurier Poznański”, nr 6 z 9 I 1919 r.

1919 styczeń 12, Poznań
komunikat prasowy Dowództwa Głównego
o sytuacji na frontach powstania

Odcinek Inowrocław: bez zmiany

Żnin: oddziały polskie pod Łabiszynem. Szubin wzięty, Żnin odcięty przez nasze wojska. Dalsze walki w toku.

Odcinek zachodni:

cd. na str. 17. ☉

w obiektywie
Jarosława Furmagi

Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. M

WSPiA

Wyższa Szkoła
Pedagogiki i Administracji
im. Mieszka I w Poznaniu

1918-2018

WSPiA

na 100-lecie

Powstania Wielkopolskiego

Odzyskania niepodległości

Mieszka I w Poznaniu

I♥WSPiA

Kalendarz 2019

Styczeń

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

Luty

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	1	2	3

Marzec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
25	26	27	28	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Kwiecień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5

Maj

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

Czerwiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Lipiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

Sierpień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

Wrzesień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6

Październik

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

Listopad

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

Grudzień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

cd. ze str. 12. ☞ Ze Zbąszynia cofnęły się nasze oddziały pod naporem przeważających sił nieprzyjaciela.

Odcinek południowy:

Pod Osieczną, między torem kolejowym do kościana i Goścynia, wywiązały się pomyślne dla nas walki. Wzięto 2 działa. Artyleria niemiecka ostrzeliwała Pawłowice.

„Kurier Poznański” nr 10 z 14 I 1919 r.

1919 styczeń 13, Poznań Rozkaz Dowództwa Głównego wydany z okazji zdobycia Kopanicy i linii nadobrzeńskiej

- I. Odważny atak oddziałów wolsztyńskich, wielichowskich, grodziskich, pod rozważnym dowództwem komendantów Siudy i Nieboraka, uwieńczony zabraniami Kopanicy i linii nadobrzeńskiej, oddał sprawie Księstwa Poznańskiego cenną przysługę.
- II. Główne siły polskie w tym odcinku nie mają przekraczać linii Obry- miasta i Kanału Obrzeńskiej. Słabsze ruchome formacje mogą dla ubezpieczenia tych oddziałów być przesunięte na zachód tej linii.
- III. Cenną zdobycz broni i amunicji należy jak najprędzej do miejsca zabezpieczonego jak Wolsztyn i grodzisk odstawić. Dowództwu V Okręgu dokładnie podać, a stamtąd zostanie broń i amunicja dokładnie rozdzielona. Zapasami żywności należy przede wszystkim zwycięskie oddziały uwzględnić.
- IV. Żołnierzy, którzy się szczególnie odnaleźli, należy podać imiennie.

Z ramienia Głównego Dowództwa
Szeff Sztabu: Stachiewicz, ppłk

1919 styczeń 14, Poznań Komunikat prasowy Dowództwa Głównego sił zbrojnych byłego zaboru pruskiego o sytuacji na frontach powstania

Odcinek Inowrocław: bez zmian.

Odcinek Żnin: Rynarzewo wzięte przez nasze oddziały.

Odcinek Chodzież: Szamocin zajęli Niemcy.

Odcinek Czarnków: Artyleria niemiecka ostrzeliwała Kamionkę i Star Zatom.

odcinek południowy: Między Rawiczem, a Miejską Górką potyczki. Na południe – zachód od Ostrzeszowa wyparto przeciw-

Koszary Koszary 6 Pułku Grenadierów na pocztówce z roku 1899

nika z Kobylejgóry, którą zajął przejściowo. nad granicą śląską zbierają się siły niemieckie.

„Kurier Poznański”. nr 11z 15 I 1919 r.

1919 styczeń 15, Poznań Z komunikatu prasowego Dowództwa Głównego o sytuacji na frontach powstania

Odcinek Inowrocław, Żnin i zachodni: sytuacja bez zmiany. odcinek południowy: z Rawicza naciera przeciwnik w kierunku na Miejską Górkę i Słupię. Na południowy zachód od Ostrzeszowa bez zmiany.

Kobylagóra pozostała w rękach niemieckich.

„Kurier Poznański”. nr 12z 16 I 1919 r.

1919 styczeń 15, Warszawa Informacja prasowa o planowanym przez Niemców akcie dywersji w pomieszczeniach cytadeli poznańskiej

Ujawnienie zamachu na Poznań

Na Kernwerku (fort pod Poznaniem) niespodziewanie wykryto wielkie zapasy materiałów wybuchowych. Wskutek tego aresztowano szereg zatrudnionych tam Niemców. Surowe śledztwo jest w toku. Niejaki Dufmann, przyciśnięty do muru, wskazał miejsce, gdzie ukryte były przybory i zapasy. Dufmann wypierał się, jakoby w Kernwerku były tajne krużganki. Mimo to znaleziono tajne podziemia, a w nich wielkie zapasy nafty, benzyny, skrzynie z pancernymi minami i 200 beczek prochu. Okna w podziemiach świeżo zamurowano, aby siła wybuchowa była tym większa. Znaleziono wmurowane w ścianach naboje ekrazytowe z długimi lontami, gotowymi do zapalenia. W domu Duhmanna znaleziono rewolwer do sygnałów świetlnych, granaty ręczne, 6 gotowych maszyn wybuchowych i bomb. Dzięki czujności naszych czynników, zapobieżono wykonaniu olbrzymiego zbrodniczego i ocalono życie setek może żołnierzy polskich.

„Kurier warszawski”, nr 1 z 15 I 1919

1919 styczeń 18, Poznań Komunikat Dowództwa Głównego o sytuacji na frontach powstania

Odcinek północny i południowy: bez zmian.

Odcinek zachodni: zaczęły się ruch przeciwnika w kierunku Trzciela na Sępólno i Łomnice zakończył się niepowodzeniem. Wczoraj popołudniu nasze wojska przywróciły dawniejszą sytuację w zupełności. Pod Małym Grójcem na wschód od Babimostu wzięliśmy przejście przez linię jezior.

„Kurier Poznański”, nr 15 z 19 I 1919 r.

1919 styczeń 21, Poznań Artykuł oceniający aktualną sytuację wojskową na terenie Wielkopolski

Wielkopolska w walce

Patrząc z dala na rozwój stosunków w Księstwie sądzić było można, iż Poznańczycy wierni swojej przysłówio- ☞

☞ wej rozwadze i oględności, mając na oku sytuację zewnętrzną obliczyli siły obce i własne i pod wpływem i z inicjatywy Paderewskiego, na mocy gwarancji otrzymanej od Aliantów, urządzili zbrojny powstanie. Tymczasem wybuch w Poznaniu był zupełnie żywiołowy, spontaniczny, nieprzewidywany z góry, gdy żołnierze niemieccy poczęli zdzierać sztandary o barwach Koalicji, wystąpili przeciw temu żołnierze polscy. Oczywiście, że atmosfera przeładowana wzburzeniem wobec Niemców, od dawna nagromadzonym, przyspieszyła zareagowanie na tę prowokację. Stąd wynikły wszelkie dalsze – znane z gazet – zajścia w Poznaniu i na prowincji. Jasnym jest, iż nie można było patrzeć na targnięcie się na sztandary państw zaprzyjaźnionych i bezczeszczenie ich przez pruskich żołdaków, bo trzeba było stanąć w obronie tych znaków. Ale to jedynie, nie co innego dało asumpt do walki. Paderewski nie przyjechał z żadnym hasłem ani pobudką powstania.

„Głos Narodu”, nr 15 z 21 I 1919 r.

1919 styczeń 24, Poznań Komunikat prasowy Dowództwa Głównego o sytuacji na frontach powstania

Front północny: siny atak niemiecki pod Rynarzewem odparto zupełnie. W pościgu za uchodzącym wrogiem zdobyto Rudy i oczyszczono lewy brzeg Noteci. Nieprzyjaciel poniosł duże straty. Wzdłuż Noteci obustronna działalność artylerii oraz utarczki patroli. Pod Roskiem odpędzono znaczniejszy oddział niemiecki. Front południowy: pod Parzynowem po małej utracie nieprzyjaciel się cofnął. Z resztą spokój.

„Kurier Poznański”. nr 20 z 25 1919 r.

1919 styczeń 26, Paryż Notatka informacyjna Władysława Grabskiego dla Komitetu Narodowego Polskiego w sprawie sytuacji w Poznańskim

W sprawie położenia obecnego w zaborze pruskim uważam za konieczne spowodować następujące decyzje aliantów:

1) Ze względu na słabe siły nasze w Poznańskim, brak amunicji i ciężkiej zwłaszcza artylerii uważam, że żądanie Naczelnej Rady Ludowej ewakuowania zaboru pruskiego z wojsk niemieckich wprawdzie jest słuszne, ale dziś niewykonalne. jedyne możliwe dla zaboru pruskiego jest rozwiązanie tej sprawy przez nakaz zawieszenia broni, względnie zakaz, tak jednej jak i drugiej stronie przesłany, wszelkich dalszych kroków wojennych. Takiego zakazu NRL w Poznaniu natychmiast posłucha. Gdyby jednak Niemcy nie posłuchały, musieliby się Polacy bronić, boć do rzezi i rabunku bez obrony nie można by dopuścić.

*Sprawy polskie na konferencji pokojowej
w Paryżu w 1919 r.*

Dokumenty i materiały, t. 1, Warszawa 1965, s. 371.

1919 styczeń 26, Poznań Zaprzysiężenie dowództwa Głównego sił powstańczych

Początek uroczystości zapowiedziany był na godz. 9:45, jednakże już znacznie wcześniej tłumy niezliczone zajęły ulice okalające ze wszystkich stron Plac Wilhelmowski (należałoby go koniecznie przechrzeć!). Ze wszystkich domów powiewają sztandary narodowe. Na placu w szyku paradnym ustawione oddziały polskiej załogi Poznania; jest to żywy mur, który otacza w kwadracie cały plac, zakończony od wylotów (od strony Alej) – po obu stronach barwnym lasem proporczyków; to nasi strzelcy konni. Pomiędzy tymi oddziałami konnymi, na wysokim wzniesieniu, wśród obfitej zieleni, ustawiony ołtarz polowy - na czerwonym tle piękny srebrny tryptyk Działyńskiego, znajdujący się dziś w zamku kórnickim, który stanowi drogocenną pamiątkę spod Wiednia. Środek placu przed ołtarzem wolny, po prawej stronie ołtarza zebrał się komisarze Naczelnej Rady Ludowej, przedstawiciele polskich władz miejskich, większych organizacji społecznych i prasy. Na stopniach ołtarza duchowieństwo z ks. prałatem [Stanisławem] Łukomskim na czele.

„Kurier Poznański”. nr 22 z 28 I 1919 r.

1919 styczeń 26, Berlin Notatka prasowa o zachowaniu się Niemców podczas walk pod Szubinem

Podczas ostatniej bitwy, stoczonej w środę po Szubinem, dopuszczali się żołnierze niemieccy szeregu okrucieństw na Polakach. Naoczny świadek opowiada, że Niemcy o rannych żołnierzy polskich nie troszczyli się zupełnie. Z poległych zdzierano mundury i buty pozostawiając ich tylko w koszuli. Ponieważ nie było opieki lekarskiej, ranni odwiezieni przez obywateli i gospodarzy do miasta, padali na ulicy. Pomocy i żywności Niemcy zakazywali udzielać rannym. Jeńców polskich bito korbami. Odnaczyli się przy tym uzbrojeni urzędnicy kolejowi z Bydgoszczy i żołnierze, którzy odgrązali się, że wszystkich się pozabija.

Potwierdza się także wiadomość, że w Krzyżu wszystkich wojskowych Polaków internują. Żywność żołnierzom polskim poodbierano, kto miał więcej niż jedną koszulę, musiał wszystko oddać. Żołnierze niemieccy głosili cynicznie: Nie walczymy za Ojczyznę, lecz za pieniądze.

„Dziennik berliński”, nr 21 z 26 I 1919 r.

Ilustracje historyczne pochodzą ze stron:
http://www.muzeum-szeniawa.pl/muzeum/web/app.php/vortal/udzial_kobiet_w_powstaniu_wielkopolskim_1918_1919_wystawa_czasowa.html
<https://27grudnia.pl/o-powstaniu/przebieg-powstania/przyjazd-ignacego-jana-paderewskiego-do-poznania-i-wybuch-powstania.html>
<https://dzieje.pl/aktualnosci/wielkopolska-eskadra-niepodleglosci-uwietni-100-lecie-powstania-wielkopolskiego>
<https://bliskopolski.pl/muzyka/hej-za-bron-powstancy-piesni-powstania-wielkopolskiego-1918-1919-teksty/24-marsylianka-wielkopolska/>
<https://nowahistoria.interia.pl/kartka-z-kalendarza/news-26-grudnia-1918-r-ignacy-jan-paderewski-przybywa-do-poznania,nld,1944947>
https://pl.wikipedia.org/wiki/ignacy_jan_Paderewski#/media/File:5_Warszawa_114.jpg
<http://tyso.pl/a3725-6-stycznia-1919-r-%E2%80%93-powstancy-wielkopolscy-zdobywaja-lotnisko-lawica>
<https://bliskopolski.pl/muzyka/hej-za-bron-powstancy-piesni-powstania-wielkopolskiego-1918-1919-teksty/7-biegna-tysiacie-druhow-do-poznania/>
https://tyflomapy.pl/9_Powstanie_wielkopolskie_1918-1919_.html

1919 styczeń 27, Poznań Komunikat prasowy Dowództwa Głównego o sytuacji na frontach powstania

Na froncie północnym: spokój. Pod Turem i Polichnem więźlimy jednego oficera i kilku szeregowców do niewoli.

Front zachodni: pod Krzyżkowem utarczki patroli. Pod Zbąszyniem i Groblewem słaba działalność artylerii.

Front południowy: sytuacja bez zmiany.

„Kurier Poznański”, nr 22 z 28 I 1919 r.

1919 sierpień 6, Poznań Opinia gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego o Powstaniu Wielkopolskim przesłana do Naczelnego Dowództwa WP w Warszawie

Żywiłowy ruch dzielnych Poznańczyków dla obalenia władzy niemieckiej w kraju w końcu 1918 i styczniu 1919 zaznaczył się samorządnym formowaniem ochotniczych luźnych oddziałów, składających się po większej części z byłych wojskowych Polaków, do której przyłączyła się ludność zdolna do noszenia broni.

Bohaterskim wysiłkom tych luźnych, zaimprovizowanych oddziałów, przy pomocy patriotycznie usposobionej ludności miejscowej, zawdzięcza się szybkie usunięcie regularnych wojsk niemieckich i władzy stosunkowo nawet z niewielkimi stratami.

Po zbrojnym wyparci Niemców z zajmowanego przez nas obecnie terytorium oddziały te zajęły obecną linię bojową, tocząc bezustannie miejscami bohaterskie walki z nacierającym w przeważającej liczbie przeciwnikiem.

Przy zupełnym braku jakiegokolwiek organizacji wojskowej przed zbrojnym wystąpieniem przeciwko Niemcom, było niesłychanie trudnym ujęcie kierownictwa operacyjną akcją licznych luźnych ochotniczych oddziałów, rozrzuconych na froncie długości 500 km i jednocześnie oddziałów regularnych, przy niezupełnie uregulowanych stosunkach wewnętrznych.

Dokument opublikowany został przez Z. Wygodzkiego w: „Współczesna opinia generała Dowbora-Muśnickiego o powstaniu i powstańcach wielkopolskich” „Przegląd Zachodni” [Londyn] 1978, nr 12 s.37-41.

<http://fundacjaokochaniapoznania.pl/aniela-tulodziecka-matki-chrzestne-powstania-wielkopolskiego/>
http://poznania.wyborcza.pl/poznan/1,36001,8862394,Bazar_Mowa_z_balkonu_hotelu_byla_wstepem_do_Powstania.html
<http://niedziela.pl/artykul/69655/nd/Choragwie-weteranow-Powstania>
<http://www.polska-zbrojna.pl/home/articledow/214947=Bitwa-o-Lawice>
<https://www.dws.org.pl/viewtopic.php?f=86&t=119416>
<https://dorzeczy.pl/48933/Nalot-Wielkopolan-na-Frankfurt.html>
<https://regionwielkopolska.pl/dzieje-wielkopolski/wazniejsze-wydarzenia/lotnicy-z-poznania.html>
<https://chodziez.naszemiasto.pl/artykul/powstanie-wielkopolskie-w-chodziez-kobiet-tez-braly.4380631.artgal,tid,tm.html>
<https://historia.org.pl/2018/01/10/rola-kobiet-w-powstaniu-wielkopolskim-1918-1919/>
<http://www.wielkopolskaeskadraniepodleglosci.pl/niuport.php>
<http://poznania.wyborcza.pl/poznan/51,109268,19386560.html?i=0>
<https://www.salon24.pl/u/gocha/688328.powstanie-wielkopolskie-hala-zeppelinow-nalot-na-frankfurt>
<https://www.infolotnice.pl/2015/03/03/personel-latajacy-lotnictwa-wielkopolskiego-styczen-wrzesien-1919/2/>

Atak powstańców wielkopolskich i zdobycie Ławicy

Po wybuchu Powstania 27 grudnia 1918 r., powstańcy szybko zdobyli Poznań i jego okolice, nie udało im się jednak opanować lotniska w Ławicy i hali sterowcowej w Winiarach. W pierwszych dniach 1919 r. były to ostatnie punkty oporu w okolicy miasta pozostające w niemieckich rękach. Początkowo Naczelną Radę Ludową nie wyrażała zgody na atak na lotnisko, obawiając się znacznych strat oraz nalotów odwetowych niemieckiego lotnictwa z głębi Rzeszy. Decyzja o ataku na Ławicę została podjęta przez kpt. Mieczysława Palucha nocą z 4 na 5 stycznia 1919 r., a poparł ją głównodowodzący wojsk powstańczych mjr. Stanisław Taczak. Do zdobycia lotniska i hali sformowano oddział złożony z trzech kompanii I batalionu Służby Straży i Bezpieczeństwa dowodzony przez Bronisława Pinieckiego, plutonu strzelców konnych ppor. Kazimierza Ciężyńskiego, plutonu artylerii z dwoma działami polowymi kal. 8 cm, kilku oddziałów POW oraz oddziału sanitarnego.

Hala sterowcowa na Winiarach zdobyta przez powstańców

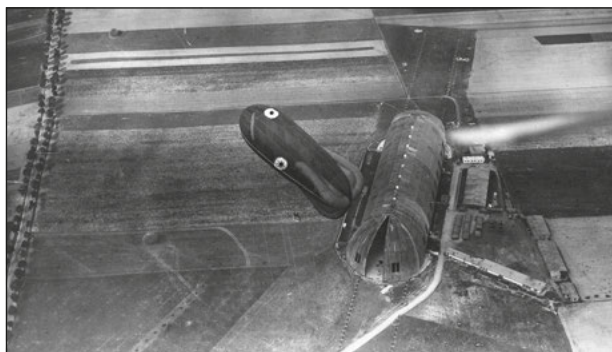
Dowództwo nad oddziałem objął ppor. Andrzej Kopa. Wykorzystano także wiedzę o lotnisku znajdujących się wśród powstańców lotników – wspomnianego sierż. pil. Wiktora Pniewskiego oraz kpr. pil. Jana Marciniaka i ppor. nawig. Jana Stempniewicza. Polski oddział wyruszył w stronę Ławicy nocą z 5 na 6 stycznia. Nad ranem odcięto linię telefoniczną, łączącą lotnisko ze światem zewnętrznym oraz dopływ elektryczności. Wysłano także parlamentarzysty do niemieckiego komendanta Ławicy płk. Fischera z propozycją kapitulacji. Ten zażądał możliwości wyjścia załogi z bronią i honorami, na co Polacy nie chcieli się zgodzić. W tej sytuacji o 6.30 rozpoczęto atak. Na lotnisko oddano cztery strzały armatnie starając się nie uszkodzić samolotów – jeden z nich trafił w wieżę kontroli lotów, eliminując znajdujący się na niej ciężki karabin maszynowy. Jednocześnie w ciemnościach do ataku ruszyła piechota. W ciągu kilkunastu minut lotnisko zostało opanowane, m.in. dzięki demoralizacji oddziałów

niemieckich, które szybko skapitulowały, a także współpracy znajdujących się w bazie Polaków. Po stronie powstańczej poległ jeden żołnierz, a kilku było rannych. Niemcy stracili dwóch zabitych i kilkunastu rannych. Oddziały powstańcze osiągnęły ogromny sukces, zdobywając kosztem niewielkich strat największe lotnisko w regionie wraz z całym wyposażeniem. W Ławicy zdobyto ok. 70 samolotów, w tym ok. 50 gotowych do natychmiastowego użycia. Większość spośród nich stanowiły dość nowoczesne samoloty rozpoznawczo-bombowe typu LVG C.V (prędkość 170 km/h, udźwig bomb do 115 kg, uzbrojenie dwa karabiny maszynowe).

Niemiecki samolot rozpoznawczy i lekki bombowiec LVG C.V. Jeden z najlepszych i najliczniej produkowanych samolotów tej kategorii podczas I Wojny Światowej, w latach 1916-18 powstało ich ok. 1200 sztuk

Jednocześnie zdobyto Halę Zeppelinów w Winiarach, gdzie w ręce powstańców wpadło ok. 300 rozmontowanych samolotów, w większości rozpoznawczych i szkolnych, ale też myśliwskich i bombowych, kilkanaście balonów obserwacyjnych i ogromny zapas części zamiennych, karabinów maszynowych, bomb, amunicji, paliw i smarów.

Hala Zeppelinów na Winiarach. Zdjęcie lotnicze z okresu międzywojennego

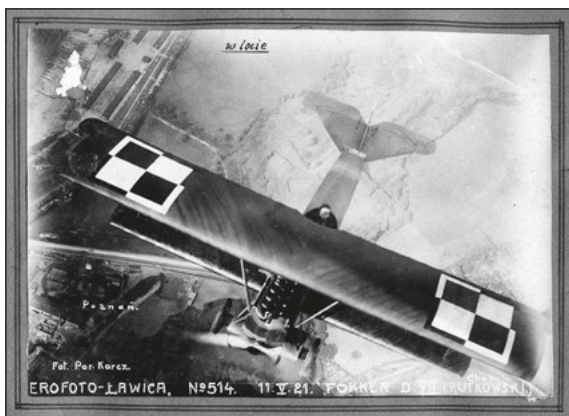
9 stycznia 1919 r., w odwecie za wcześniejsze bombardowania Ławicy, 6 samolotów typu LVG C.V przeprowadziło nalot odwetowy na Frankfurt nad Odrą, uważany za pierwsze w historii bombardowanie wykonane przez polskie lotnictwo. Wyprawą dowodził sierż. Pniewski, brali w niej udział także piloci Józef Mańczak, Zygmunt Rosad, Damazy Kortylewicz, Wojciech Biały i Jan Kasprzak. Samoloty zabrały łącznie ok. 900 kg bomb (25 kg bomby zrzucały ręcznie przez obserwatorów), które po półtoragodzinnym locie do celu zrzucono na lotnisko we Frankfurcie i na miasto. Nalot był dla Niemców ogromnym zaskoczeniem, gdyż dotąd podczas I Wojny Świa-

towej Frankfurt znajdował się na głębokich tyłach i nie zaznał żadnych ataków.

Na miejscu niemieckiego lotniska od 1919 funkcjonuje polski port lotniczy Poznań-Ławica. Zwycięstwo w bitwie o Ławicę upamiętnia pomnik zlokalizowany między ul. Bukow-

ską a dawnym terminalem lotniska. Walki o Ławicę zostały upamiętnione na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie, napisem na jednej z tablic po 1990: „POZNAŃ – ŁAWICA 28 XII 1918 – 6 I 1919”.

Fokker D.VII w polskich barwach nad Ławicą

Ławica – pomnik upamiętniający wydarzenia z 27grudnia 1918 r.

Aktywność kobiet z Ziemi Gnieźnieńskiej w Powstaniu Wielkopolskim

W relacjach dotyczących Powstania Wielkopolskiego bardzo rzadko się czyta na temat roli jaką spełniały kobiety. A przecież były one towarzyszkami zarówno żołnierzy jak i polityków, społeczników oraz lekarzy i to właśnie one wychowywały młode pokolenie na gorących patriotów. Do terenów zagarniętych przez Prusy w drugim rozbiore Polski należała również ziemia Gnieźnieńska. Oprócz wielu obiektów o charakterze przemysłowym, które zostały zbudowane w tym okresie zbudowano również duże koszary wojskowe. W ramach polityki niemieckiej mającej na celu zachęcić Niemców do osiedlania się na tych terenach. Gniezno również należało do miast osadniczych, które zgodnie z planami Komisji Kolonizacyjnej stwarzało dogodne warunki do osiedlania się niemieckich chłopów. Co prawda główną rolę w prawach narodowych odgrywali mężczyźni to należy pamiętać, że kobiety chociaż mniej ekspozowane w niczym im nie ustępowały.

Rodzina polska gdzie główną rolę odgrywała kobieta była ostoją polskości i do której nie miała dostępu polityka germanizacyjna. Znane jest powiedzenie kobiet śląskich z tamtego okresu: *Bismarck ma dostęp tylko do progu, za progiem jestem ja*. To właśnie kobiety decydowały o bardzo wielu sprawach zakresu gospodarstwa domowego jak i wychowania dzieci. Najczęściej to właśnie matka była nauczycielką tradycji i patriotyzmu. Z jednej strony był to wzniosły ideał, a z drugiej strony ponad nim jawiła się niełatwa rzeczywistość. Rzeczywistość w której kobieta znajdowała się poza prawem i nie mogła decydować o swoim losie. Dopiero rok 1900 w który wszedł nowy niemiecki *Kodeks cywilny* poprawił sytuację i wprowadzane ustawy zmieniają położenie kobiet. Kobiety z Wielkopolski drobniaczkowo analizują i wykorzystują każdą lukę prawną, aby stworzyć wszelkiego rodzaju stowarzyszenia, których celem najczęściej tajnym jest działanie na

rzecz polskości. Daleko idącą pomoc otrzymują od proboszczów parafii na terenie gnieźnieńsko-poznańskim. Często działania te wykraczają poza rutynowe działania duszpasterskie. Również duże znaczenie mają prace nad wykształceniem dzieci. To właśnie kobietom przypada obowiązek nauczenia dzieci tradycji, języka przodków i historii Polski. Zadanie tym trudniejsze, że o książki w języku polskim jest bardzo trudno, a przecież jest to również dodatkowa nauka po zajęciach w szkole w języku niemieckim. Często też są karane przez administrację pruską, która postrzega taką działalność jako godzącą w rację stanu państwa niemieckiego. Rolę nauczycielek pełniły panie Urszula Koczrowska, Felicja Gosieniecka, Jadwiga Wróblewska, które zgromadzone w Towarzystwie przyjaciół wzajemnego poznania się oraz opieki nad dziećmi Warta. Do aktywnych działaczek Towarzystwa należały również Maria Ulatowska i Marcela Powidzka.

Prawdziwym sprawdzianem i wyzwaniem dla społeczności Gnieźnieńskiej staje się proces rodziców dzieci, które brały udział w strajku we Wrześni w 1901 roku. Nową formą organizacji w której aktywnie uczestniczą kobiety jest *Żeńskie Koło Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”* w Gnieźnie. Już przed samym wybuchem Powstania Wielkopolskiego gnieźnianki pokazały gotowość do działania i odpowiedzialność obywatelską. Zwycięstwo powstańców nie stanowiło końca działań kobiet.

Pieśni Powstania Wielkopolskiego

Rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego to okazja by wspólnie śpiewać powstańcze pieśni. Kolejna rocznica tego wydarzenia umożliwia aktywne uczczenie pamięci Powstańców Wielkopolskich, również przez śpiewanie pieśni z tamtego okresu. Tworzy się więc przestrzeń do integracji pokoleń oraz zapakają zainteresowania miłośników muzyki z tamtych lat. Wkrótce ukaże się płyta „Śpiewy Poznańczyków 1918. Ze śpiewnika prababki Ańdzki”, przygotowywanej na rocznicę Niepodległej i Powstania Wielkopolskiego. Poniżej prezentujemy teksty pieśni powstałych w tamtym czasie.

„Pieśń Poznańczyków”

Naprzód poznański pułku pierwszy!
Błyszczący pałasz ściśnij w pięść!
Idź budzić kraj ten z długich snów
By o swą wolność walczył znów
Mknij poprzez bory, miasta, wieś
Hasło wolności z sobą nieś
Mknij poprzez bory, miasta, wieś
Hasło wolności z sobą nieś

Ref.
Dalej kto Polak, chwytaj za broń!
Dalej kto Polak na koń, na koń!
Raz, dwa, raz, dwa, raz, dwa, raz, dwa!

Naprzód poznański pułku pierwszy!
Błyszczący pałasz ściśnij w dłoń!
Idź przez grad kul na bój najszczęśliwszy
Poznańskiej ziemi wolność nieść!
Chcesz się oczyścić z dawnych win
I sny w orężny zmienić czyn
Bo nie dość kochać, marzyć śnić
Lecz nienawidzić trza i bić!

[Ref.]

Naprzód, poznański pułku pierwszy!
Błyszczący pałasz ściśnij w pięść!
Idź przez grad kul na bój najszczęśliwszy
Poznańskiej ziemi wolność nieść!
Pierzchnie przed nami Niemców rój
Wszak my za wolność idziem w bój!
I dopomoże ojców Bóg
Wroga za Polski wygnać próg!

[Ref.]

„Marsylianka wielkopolska”
Hasło dziś rozbrzmiewa,
Hej za broń powstańcy!
Prusak zdzierać chce sztandary,
Padają ofiary,
Hej za broń!

Łańcuch bohaterów
Z piersi murowany,

Broni grodu Przemysława,
Cześć powstańcom, sława,
Hej za broń!

Sieką wkoło kule,
Łamią się bagnety,
Hej na barykady drухy,
Marsz powstańcy-zuchy,
Hej za broń!

Niemca ogień praży,
Pękają granaty,
Wielkopolski los się waży,
Więc wszyscy na straży,
Hej za broń!

Krwawy bój się toczy,
Już wróg się poddaje,
Wielkopolska ze swych mroczy
Wolna zmartwychwstaje,
Hej za broń!

Dzielni Poznańczanie
Pokazali światu,
Jak Prusaka się wypędza,
Śpiesznie do Heimatu,
Hej za broń!

Pieśń powstała w pierwszą rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Autorem słów jest Stanisław Rybka, a muzyki Feliks Nowowiejski.

„Wielkopolska Eskadra Niepodległości” uświetni 100-lecie Powstania Wielkopolskiego

Na 100. rocznicę Powstania Wielkopolskiego Politechnika Poznańska stworzy „Wielkopolską Eskadrę Niepodległości”, czyli trzy latające repliki samolotów powstańczych typu Fokker D.VII. Projekt stworzenia „Wielkopolskiej Eskadry Niepodległości” jest jednym z elementów przygotowań do obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Marszałek województwa wielkopolskiego Marek Woźniak podkreślił we wtorek, że „jako spadkobiercy czynu powstańczego Wielkopolan, jesteśmy zobowiązani do przypomnienia tych nieco zapomnianych kart historii, zwłaszcza pięknych dziejów polskiego lotnictwa”.

Jak tłumaczył rektor Politechniki Poznańskiej prof. dr hab. inż. Tomasz Łodygowski, „rekonstruowane samoloty, repliki samolotów powstańczych, będą zarejestrowane i zbudowane w skali 80 proc. względem oryginału

i będą dużo lżejsze – oryginalne Fokkery ważyły ok. 540 kg, te będą miały niecałe 400 kg wagi”. „Samoloty będą podlegały pod nadzór Urzędu Lotnictwa Cywilnego, aby być dopuszczone do ruchu lotniczego. Zdobycz Powstańców Wielkopolskich

miała gigantyczne znaczenie dla organizacji Wojsk Lotniczych II Rzeczypospolitej i Wojny Obronnej 1920 roku. W Poznaniu powstały warunki do dynamicznego rozwoju lotnictwa. To tutaj 30 października 1919 roku powstał Aeroklub Polski, 10 maja 1921 roku wystartowały pierwsze

samoloty w komunikacji lotniczej do Warszawy i Gdańska, a w 1924 roku otwarto Wielkopolską Wytwórnnię Samolotów S.A. SAMOLOT. Pierwsze Fokkery D.VII Polacy zdobyli w Powstaniu Wielkopolskim, na lotnisku w Ławicy i Hali Zeppelina na Winiarach pod Poznaniem, oraz na lotniskach połowych w Ostrowie i Jarocinie. Później, samoloty te wykorzystywane były m.in. w 15. Eskadrze Myśliwskiej. Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej trafiły w znacznej większości do 3. Pułku Lotniczego w Poznaniu. Powstanie Wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 roku w Poznaniu i było największym zrywem niepodległościowym na terenie zaborów, zwyciężonym zwycięstwem. W pierwszym okresie walk powstańczych, do końca roku, Polakom udało się zdobyć większą część Poznania. Ostatecznie miasto zostało wyzwolone 6 stycznia, kiedy to przejęto lotnisko Ławica. W polskie ręce wpadło kilkaset samolotów. Do połowy stycznia wyzwolono też większą część Wielkopolski.

Studenci WSPiA o Powstaniu Wielkopolskim

Poniżej prezentujemy niektóre z odpowiedzi z anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród studentów Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, która dotyczyła 100-lecia Powstania Wielkopolskiego.

Naszym Studentom zadaliśmy trzy pytania związane z rocznicą Powstania Wielkopolskiego. Oto najczęściej pojawiające się wypowiedzi i naszym zdaniem najciekawsze odpowiedzi uczestników anonimowej ankiety jaką wśród Studentów naszej Uczelni przeprowadziła redakcja Pulsu Uczelni.

1. Jak twoim zdaniem powinny wyglądać obchody 100-lecia Powstania Wielkopolskiego?

„...Obchody powinny być huczne i odbywać się w samym centrum miasta Poznania...” - Adam (student administracji);

„...Może powinien być happening jakiś z okazji 100-lecia Powstania Wielkopolskiego...” - Anna (studentka pedagogiki);

„...Obchody powinny być oficjalne, pełne godności i wzniosłości...” - Katarzyna (studentka pielęgniarstwa)

„...Powinna być parada wojskowa, która przeszłaby przez główne ulice miasta Poznania, a najlepiej żeby takie parady odbyły się w większości miejscowości Wielkopolski...” - Tomasz (student bezpieczeństwa wewnętrznego),

„...Obchody powinny być spokojne, pełne powagi i refleksji, gdyż tylu ludzi zginę-

ło w tym powstaniu...” - Ola (studentka psychologii)

„...Powinna być mega impreza z salwami z dział i żołnierzami, może jakiś pochód z flagami, race, itp...” - Bartosz (student wychowania fizycznego)

„...Nie ważne jak będą wyglądały obchody, ważne żeby uczcić tę rocznicę z godnością i szacunkiem dla poległych...” - Natalia (studentka pedagogiki)

2. Czym dzisiaj jest dla Ciebie Powstanie Wielkopolskie?

„...Czymś ważnym w końcu 100-lecie, nie?” - Robert (student prawa);

„...Refleksją nad moim patriotyzmem i podejściem do spraw ojczyzny, to coś wyjątkowego, indywiduálního...” - Agnieszka (studentka filologii);

„...Momentem, w którym czuję dumę ze jestem Polakiem, w końcu to jeden z nielicznych zrywów narodowych, zakończony sukcesem...” - Piotr (student ratownictwa medycznego);

„...Pokazem jedności narodu i wiary w ducha narodu polskiego, patriotyzmu lokalnego...” - Dariusz (student bezpieczeństwa wewnętrznego);

„...Okazją do pokazania młodym pokoleniom czym jest patriotyzm i ojczyzna, czym jest poświęcenie...” - Joanna (studentka pedagogiki)

„...Dobłą okazją do porozmawiania i spotkania się ze znajomymi...” - Kamila (studentka psychologii)

„...Żywą lekcją historii, z której powinniśmy czerpać mądrość i wiedzę, pokorę i odwagę...” - Anna (studentka kosmetologii)

3. Czy i jak planujesz uczcić 100-lecie wybuchu Powstania Wielkopolskiego?

„...Mieszkam w małej miejscowości i raczej nie planuję niczego specjalnego...” - Alicja (studentka fizjoterapii),

„...Wybiorę się na miasto, może na Plac Wolności, aby wspólnie z innymi poznającami świętować 100-lecie wybuchu powstania...” - Angelika (studentka pedagogiki),

„...Najprawdopodobniej spotkam się ze znajomymi w pubie, pewnie wzniesiemy toast za zwycięskie powstanie...” - Patryk (student wychowania fizycznego),

„...Na pewno wywieszę flagę narodową i raczej będę śledzić wydarzenia w telewizji...” - Monika (studentka filologii);

„...Z przyjaciółmi i „Wiarą Lecha” będę uczestniczył w organizowanej co roku naszej imprezie powstańczej - o jedzie się działo!!!” - Szymon (student wychowania fizycznego)

„...Może wybiorę się na wystawę rocznicową do Muzeum w Poznaniu...” - Ola (studentka administracji)

„...Wezmę udział w uroczystościach pod pomnikami Powstańców Wielkopolskich. Od kilku lat reprezentuję moją małą podpoznańską gminę w tych obchodach...” - Monika (studentka administracji)

Niewątpliwie warto skorzystać z niektórych sugestii naszych Studentów zawartych w ich wypowiedziach i wziąć czynny udział w obchodach 100 rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Jak widać z powyższych odpowiedzi na postawione pytania 100-lecie Powstania Wielkopolskiego dla wielu z nas jest ważnym wydarzeniem, okazją do świętowania i spotkań w gronie przyjaciół.

Redakcja

10 zasad kreatywnego studenta - fitness dla mózgu

• **Biegaj, ćwicz, tańcz.** Jednym słowem zajmij się czymś, bo mózg jest stworzony do aktywnego trybu życia. Tlen zdobyty podczas ruchu dostarczany jest do komórek i niszczy wolne rodniki, które przyspieszają proces starzenia.

• **Utrzymaj aktywność intelektualną.** Edukacja sprawia, że mózg się ciągle rozwija. Tak długo jak się uczysz, tak długo zostaniesz w pełnym zdrowiu i wigorze. Czytaj przynajmniej godzinę dziennie, zapisuj się na szkolenia, bądź wiecznym studentem.

• **Dużo spij.** Wypoczęty mózg pracuje sprawniej i łatwiej wszystko zapamiętuje. Utnij sobie drzemkę zamiast kolejnej kawy. Chodź wcześniej spać.

• **Jedz gorzką czekoladę.** Zawiera poprawiające pamięć flawonoidy, które występują również w czerwonym winie.

• **Graj w Scrable.** Gry słowne in krzyżówki zmniejszają ryzyko choroby Alzheimera i starczego otępienia.

• **Dbaj o zdrową dietę.** Jedz brokuły, znajdują się w nich sulforafany - związki, które opóźniają proces starzenia i podwyższają efektywność pracy mózgu.

Kurkuma i sok z granatów poprawiają pamięć i inne zdolności kognitywne.

• **Pij dużo wody.** Odwodnienie pogarsza pracę mózgu i zaburza zdolności planowania. Woda oczyszcza organizm z toksyn i pobudza metabolizm.

• **Ucz się języków obcych.** Nauka języka obcego ćwiczy korę czołową - obszar odpowiedzialny za podejmowanie decyzji i emocji. Zapisz się więc na kurs już teraz.

• **Graj na instrumencie.** Nauka gry na instrumencie podwyższa iloraz inteligencji i aktywuje obszary mózgu, które odpowiadają za pamięć i koordynację ruchów.

• **Prowadź higieniczny tryb życia.** Zrezygnuj z używek, które są toksynami dla mózgu.

„Patriotyzm od przedszkola do seniora”

Patriotyzm to słowo, ważne i szlachetne. Według słownika wyrazów obcych to „umiłowanie ojczyzny, gotowość walki w jej obronie”. Pamiętam do dziś, jak na lekcji historii, słowo to było jedną z wielu definicji do nauczenia się na sprawdzian. Pewnie nie tylko ja musiałam „wykuć” co oznacza to słowo. Czy współcześnie, gdy walczyć o nasz kraj nie musimy, możemy mówić o sobie „jestem patriotą”? Jak postrzegają patriotyzm dzieci, młodzież dorośli i seniorzy, te i inne pytania zadałam grupie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, osobom dorosłym oraz seniorom, na rzecz mojego artykułu.

Patriotyzm od przedszkola do seniora

Każda osoba, z którą udało mi się porozmawiać, interpretuje patriotyzm podobnie, ale jednak indywidualnie, na swój własny sposób. Dla najmłodszych dzieci jest to pojęcie abstrakcyjne. Ich wyrazem miłości do kraju jest zaśpiewanie hymnu lub wyrecytowanie wierszyka, „Kto Ty jesteś”, którego nauczyły się w przedszkolu. To także miłość do rodziców i sympatia do miasta, w którym mieszkają. Na pytanie, co to znaczy kochać Polskę, 5 letni Tymek odpowiada „to kochać mamę”. Uczniowie Szkoły Podstawowej uważają, że to szacunek i uwielbienie kraju, w jakim się mieszka oraz nauka historii. Dla osób dorosłych to pamięć o bohaterach, dbanie o siebie wzajemnie i samorozwój, który może wpłynąć pozytywnie na kraj. Natomiast osoby, które przeżyły wojnę z największym zaangażowaniem odpowiadały na moje pytania. Dzielią oni patriotyzm, na dwie kategorie, a mianowicie na patriotyzm w czasie wojny i patriotyzm w dzisiejszych czasach. Patriota w czasie wojny to taka osoba, która poświęci swoje życie dla wolności kraju, a w czasie pokoju to osoba, która dba o swój kraj, jest wobec niego uczciwa. Wspiera dziedzictwo kulturowe, troszczy się o siebie i o innych ludzi. Każda osoba, niezależnie od wieku identyfikuje się z patriotyzmem. Jedne osoby wywieszają flagę, śpiewają hymn, idą na wybory, uczą się historii, a inne ubierają odzież z nadrukami patriotycznymi. Niezwykle jest, na jak wiele sposobów możemy kochać swój kraj.

Jak pielęgnować i wzmacniać postawę patriotyczną?

Patriotyzm jak każda inna życiowa postawa „wynoszona” jest z domu, a następnie ze szkoły. Jeśli rodzice celebrować

dla kraju dni, interesują się historią, rozmawiają z dzieckiem jak ważna jest przeszłość, to młody Polak przyjmie tę postawę i będzie ona dla niego czymś naturalnym, a zarazem niezwykle ważnym. Szkoła odgrywa w tym temacie, także kluczową rolę, ponieważ poniekąd kształtuje dziecięce przekonania. Lekcje historii mogą być niezwykle inspirujące i budujące postawę uczniów.

Nauka historii w szkole

Edukacja historyczna daje wiele do myślenia. Statystyczny Polak, niewiele pamięta informacji historycznych ze szkoły. Nauka opiera się na przysłowiowym wkuwaniu dat, zapamiętywaniu bitew oraz ich przyczyn i skutków. Materiał do nauki jest bardzo obszerny. Uczniowie traktują historię, jak kolejny przedmiot, który trzeba zaliczyć. Brakuje wycieczek, ciekawych spotkań i innowacji, które korzystnie wpłynęłyby na efektywność nauki. Do dziś pamiętam swoje lekcje historii, nauczycielka mówiła „przeczytajcie podręcznik i uzupełnijcie ćwiczenia”. Nauka historii nie powinna tak wyglądać, powinna być ciekawą podróżą po przeszłości.

Powstanie Wielkopolskie w programie nauczania

Powstanie Wielkopolskie jest na lekcjach historii marginalizowane. W 2017 roku Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego oraz historycy UAM, walczyli, aby Powstanie Wielkopolskie zostało wpisane do nowej Podstawy Programowej. Jest to bardzo przykre, że deprecjonuje się wkład Wielkopolan w odrodzenie Polski. Powstanie Wielkopolskie zostało wpisane do nowej Podstawy Programowej, jednak nie poświęcono mu nawet jednego (osobnego) tematu. Informacje o Powstaniu Wielkopolskim to niewielki podrozdział w podręczniku.

Jak mogłaby wyglądać nauka historii?

Wykorzystując spiralny układ nauczania oraz rozpocząć naukę historii od tego, co jest dzieciom najbliższe, czyli od informacji o rodzinie, dzielnicy, mieście, a następnie o województwie, kraju, kontynencie, kończąc na wiadomościach o świecie. Zachęcając uczniów do eksplorowania przeszłości własnej rodziny, sporządze-

nia drzewa genealogicznego, poznawania historii swoich przodków np. poprzez wywiady, czy szukanie informacji w archiwach. Nauka historii powinna być odkrywaniem, eksplorowaniem przeszłości. To odkrywanie powinno odbywać się także na zajęciach w terenie, poprzez liczne wycieczki, zwiedzenia muzeów, skansenów, ale także poprzez zapraszanie do szkół gości, którzy są związani z historią.

Wykorzystanie nowych technologii w edukacji historycznej

Uważam, że edukacja historyczna powinna iść z duchem czasu. Współcześnie dzieci i młodzież są zafascynowani mass mediami. Szkoła nie nadąża za postępem technologicznym, dlatego staje się nudna dla uczniów. Podczas zajęć historycznych nauczyciel mógłby wykorzystywać pewne medialne materiały np. muzykę, lub gry komputerowe. W 2012 roku poznański raper R. Andrzejewski (Peja) stworzył utwór „Poznańczyk”, opowiadający o Powstaniu Wielkopolskim, utwór ten ukazał się na specjalnej płycie „Potrafimy zwyciężyć” poświęconej Powstaniu Wielkopolskiemu. W tym roku natomiast powstała gra „Ku zwycięstwu” stworzona z okazji setnej rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Jest to przygodowa gra akcji oparta na autentycznych wydarzeniach historycznych. Inną grą jest „My memory of us” gra o Powstaniu Warszawskim, w której gracz ma możliwość poznania wielu postaci historycznych takich jak np. Janusz Korczak, Irena Sendlerowa czy Władysław Szpilman. Te i inne materiały odnoszące się do historii, mogłyby sprawić, że nuka historii stanie się uczniom bliższa i bardziej ciekawa. Jestem za tym, aby przybliżać historię dzieciom i młodzieży, w jak najbardziej przystępny sposób, ale przede wszystkim, aby mogli ją sami odkrywać.

Aneta Dąbrowska
(studentka pedagogiki)

Warsztat naukowy studenta

– czyli o sztuce pisania prac dyplomowych!

Zbliża się sezon na obrony prac licencjackich i magisterskich, więc z pewnością nie jeden student WSPIA mocno zastanawia się, jak rozpocząć pisanie pracy dyplomowej. Właściwa odpowiedź brzmi: przede wszystkim samodzielnie.

Nikt nie wymaga od studenta, żeby przystępując do pisania pracy dyplomowej był ekspertem od pedagogiki montesoriańskiej, prawa karnego czy jakiegokolwiek zagadnienia, którego ma dotyczyć jego praca. Niemożliwe jest wręcz napisanie dobrej pracy bez wcześniejszego zapoznania się z dotychczas przeprowadzonymi badaniami naukowymi i wydanymi publikacjami.

Każdy student zapewne wie, że napisanie pracy zaczyna się od **przygotowania bibliografii**. W tym celu należy zgromadzić książki, które powstały na tematy powiązane z tematem naszej pracy. „Po co?” – zapytają niektórzy – „Przecież jest Internet”. Tak się jednak składa, że treści pojawiające się w Internecie, nie licząc blogów i newsów, w większości są przepisywane z książek. Korzystając z nich, nie mamy pewności co do ich prawdziwego pochodzenia, za

to narażamy się na błędy, które mogły powstać podczas wprowadzania tych tekstów do komputera.

Własny punkt widzenia

Kiedy uda nam się **zaoptażyć w odpowiednią literaturę** i przeanalizować ich zawartość, przychodzi czas na własną twórczość.

Steryty książek przyniesione z biblioteki i dobra bibliografia to jeszcze nie wszystko by rozpocząć pisanie pracy dyplomowej. Ważne jest, żebyśmy przedstawili własny zamysł, nowe **ujęcie tematu**, łączące tezy pojawiające się w różnych publikacjach bądź zestawiające różne podejścia do jednego zagadnienia.

Pamiętajmy, że bezrefleksyjne streszczanie książek nie jest umiejętnością, którą można komukolwiek zaimpono-

wać Student wyższej uczelni. Praca dyplomowa nie może stanowić też zbioru cytatów, nawet jeśli poprawnie stosujemy przypisy i cudzysłowy. Pisanie pracy, jak żadna inna czynność, pozwala doskonalić naszą umiejętność dokonywania twórczej syntezy. Taka umiejętność z pewnością zostanie zauważona i doceniona przez przyszłego pracodawcę.

Własnymi słowami

Niekiedy wydaje się to dziwne, ale wiele ludzi ma problem ze zrozumieniem faktu. Iż **każdy tekst bądź sposób wyrażenia danego zagadnienia ma swojego autora**. Mądre zdania nie piszą się same, ale formułuje je żywy człowiek, mający konkretny zasób wiedzy, swoje upodobania, przyzwyczajenia, emocje. Nie bez znaczenia jest to, jak dane słowo zostało ułożone. Niezależnie od tego, czy tekst traktuje o czymś nowatorskim, czy też przekazuje powszechnie znane prawdy, których autor tego tekstu sam nie wymyślił, nie możemy skopiować zawartych tam sformułowań – z wyjątkiem sytuacji, w których decydujemy się na umieszczanie dobrze udokumentowanego cytatu. Bezpośredni **cytat powinien zawsze znaleźć się w cudzysłowie**

i zawierać odnośnik do dzieła, z którego został zapożyczony.

Jeśli mamy problem z wyrażaniem się i wydaje nam się, że nie da się danego zagadnienia opisać innymi słowami niż te zawarte w książce, możemy skorzystać ze słownika synonimów. Dostępny jest on z pewnością w każdej szanującej się bibliotece, ale jeśli nie mamy ochoty ruszać się z domu, to możemy użyć wtyczki dołączonej do nowszych wersji programu Word (ukrytej pod skrótem Shift+F7) lub posłużyć się słownikiem online (<http://synonimy.ux.pl/>).

Aluzje literackie i kulturowe

Nie należy popadać w drugą skrajność i tworzyć przypisów do każdego utartego sformułowania. Wolno bowiem posługiwać się przysłowiami, powiedzeniami, charakterystycznymi zwrotami bez podania ich źródła i dodatkowego ich wyróżnienia. Przysłowia, jak się mówi, są mądrością narodu, więc wolność Tomku w swoim domku. Aluzja natomiast zakłada erudycję autorstwa pracy oraz odbiorcy – obydwa wiedzą np. skąd wracali Litwini albo co wynika z tego, że najlepsze kasztany są na placu Pigalle.

Filtry antyplagiatowe

Uczelnie wyższe zachęcają studentów do uczciwej pracy i przypominają powyższe zasady, ale coraz częściej zobligowane są

również do korzystania z wewnętrznych, ale także ogólnopolskich baz tekstów naukowych i sprawdzania, czy ich studenci aby na pewno rozumieją ideę samodzielnych dociekań badawczych.

Prace studenckie, które wykazują zbyt duże procentowe podobieństwo do innych tekstów zawartych w bazie, podlegają weryfikacji z udziałem promotora i studenta. Jeżeli potwierdzi się niesamodzielność takiej pracy, jest ona kierowana do poprawienia. Gdy poprawki nie są możliwe – zostaje odrzucona, a rektor musi wszcząć odpowiednie procedury.

Standardy edytorskie dla prac dyplomowych
<https://wspia.pl/assets/FileRepository/Standardy.pdf>

Wyjazd na Igrzyska i zdobycie medalu to mój cel...

Wywiad z Vincentem Słomińskim

1. Dzień dobry. Zaczynamy od sportu. Jak wyglądały początki Twojej przygody ze sportem? Jak to czasami bywa, początki nie były lekkie. Zaczynając trenować, byłem raczej chłopakiem dosyć grubym i do tego z astmą, więc jestem bardzo szczęśliwy, że tak się potoczyło moje życie.

2. Skąd pomysł na kanadyjki? Kanadyjki zacząłem trenować dzięki bratu i tacie. Tata zawiózł nas na odwiedzin do trenera Jerzego Opary. Wtedy jeszcze byłem za młody aby trenować kanadyjki, ponieważ trener robił nabór od 4/5 klasy podstawówki. Po 2 latach mój brat powiedział rodzicom że chce iść na kajaki bo kolega go namówił, więc tata zawiózł go na trening do trenera Opary. Ja po paru tygodniach gdy nie miałem już nic do roboty w domu powiedziałem że też chce trenować. I tak moja kariera trwa do dziś.

3. Od kiedy zatem zaczęłaś trenować? Ja treningi zacząłem w 5 klasie podstawówki czyli w 2003 roku

4. Tak wczesne rozpoczęcie kariery sportowej było zapewne okroszone wieloma wyrzeczeniami, ale zapewne też wieloma osiągnięciami. Jakie były pierwsze osiągnięcia sportowe? W tym wieku to przez pierwszy rok wszystko traktowałem jako zabawę i naukę wiosłowania. Po tym czasie trener zaczął nas wozić na pierwsze regaty wojewódzkie. Właśnie na takich regatach zacząłem zdobywać pierwsze medale.

5. A największe sportowe dotychczasowe osiągnięcia, sukcesy? Sukcesów już mam tyle, że gdybym zaczął wymieniać to mogłoby zabraknąć miejsca haha. Ale jedne z najważniejszych dla mnie to Młodzieżowe Mistrzostwo Świata na dwójce kanadyjkowej na 1000m, Wicemistrzostwo Świata na dwójce na 500m i tegoroczne 4 miejsce na Mistrzostwach Świata na dwójce na 1000m. Pragnę dodać że dystans 1000m jest dystansem olimpijskim więc tym najważniejszym obecnie. Do tego jestem Mistrzem Świata na smoczach łodziach ale ta konkurencja mimo że jest dosyć podobna nie ma wielkiego znaczenia, ponieważ smocze łodzie nie startują na igrzyskach.

6. Kto jest obecnie uważany za największą gwiazdę, kto ma największe osiągnięcia, czy był kontakt z tą osobą, czego się można nauczyć od niej? Zdecydowanie taką osobą jest Sebastian Brendel z Niemiec. Jest trzykrotnym złotym medalistą Igrzysk Olimpijskich więc więcej raczej wymieniać nie trzeba. Widzimy się na każdych zawodach międzynarodowych ale raczej za często ze sobą nie rozmawiamy. Mimo to można się od niego na pewno dyscypliny i dążenia do celu.

7. Co można powiedzieć o środowisku kanadyjkarzy? Jeśli chodzi o naszą grupę to mogę powiedzieć że jesteśmy bardzo zgraną paczką. Uważam że spędzając ze sobą tyle czasu w ciągu roku trzeba się dogadywać więc każdy się wspiera. Wiadomo że na treningach i zawodach krajowych jest rywalizacja ale po wszystkim dalej ze sobą rozmawiamy i trzymamy kontakt.

8. Jaki wpływ na wynik sportowy ma sprzęt? Jak wygląda sprawa nowinek technicznych, sprzętu ubioru itp.? Przypomina mi się zawsze powiedzenie trenera że „dobry zawodnik to i na drzwiach od hangaru popłyynie” ale sądzę że sprzęt sportowy stricte dla kanadyjkarzy ma znaczenie i jest co raz bardziej unowocześniany. Jeśli chodzi o ciuchy to nie ma jakiś specjalnych modeli usprawniających pływanie. Natomiast jeśli chodzi o łódki i wiosła to producenci starają się ulepszać swój sprzęt aby czasy które na nich osiągamy były co raz lepsze.

9. Kanadyjki to trudna i wymagająca dyscyplina sportu. Jakie predyspozycje należy posiadać by uprawiać ten sport? Mówi się, że do kanadyjek lepiej być wysokim ale moim zdaniem to podejście dawno już się zatarło. Mam kolegów którzy nie są za wysocy a startują i robią wyniki na zawodach międzynarodowych. Jednakże uważam, że na pewno trzeba być ambitnym i zdyscyplinowanym oraz mieć tą żylkę do ciężkiej pracy.

10. Co należy w szczególności robić by osiągnąć sukces w tej dyscyplinie. Jak to jest w Twoim przypadku? Jak już wspominałem, na pewno trzeba być zdy-

scyplinowanym. Ja jestem typem „pracusia” są osoby, którym wszystko przychodzi dużo łatwiej ale moim atutem jest właśnie to, że potrafię ciężko pracować i dzięki temu jestem tu gdzie teraz.

11. Treningi i udział w zawodach pochłania zapewne bardzo dużo czasu. Jak wygląda trening, codzienny dzień? Trenuje 6 dni w tygodniu po 2 treningi dziennie. Każdy trening trwa około 2h ale trening na siłowni wydłuża ten czas nawet do 3h. Czas między treningami poświęcam na odpoczynek czasem zdąży mi się uciąć po treningową drzemkę. A wieczory zazwyczaj mamy luźne więc na obozach spędzamy go w grupie rozmawiając albo grając w jakieś gry a w domu z moją żoną i małym synkiem.

12. Które zawody najbardziej utkwiły w Twojej pamięci i dlaczego? Jak wyżej wspominałem najbardziej utkwiły mi Młodzieżowe Mistrzostwa Świata. Był to pierwszy złoty medal jaki zdobyłem. Do tego te zawody odbyły się w Kanadzie i tamtejsza Polonia tak nas zachwycała śpiewając Mazurka, że aż teźka w oku się kręciła.

13. Jakie są Twoje marzenia, plany zawodowe, rodzinne na najbliższą przyszłość? Moim największym marzeniem jest wyjazd na Igrzyska i zdobycie medalu. Jeśli chodzi o plany zawodowe to po zakończeniu kariery chcę zrobić kurs programowania i grafiki komputerowej i próbować swoich sił w tym kierunku. Co do rodziny to mam już żonę i synka, który urodził się 30 września więc moje plany rodzinne to na pewno zapewnienie im jak najlepszego życia.

14. Jakie jest Twoje hobby, jak spędzasz swój czas wolny? Bardzo lubię grać na komputerze i właśnie wszystkie nowinki komputerowe mnie interesują. Do tego uwielbiam czytać powieści fantastyczne i staram się to robić w wolnych chwilach.

15. Jaka jest Twoja recepta na sukces, Twoja dewiza życiowa? Moim powiedzeniem lub mottem jest „siła i nogi” jest to związane z dyscypliną którą uprawiam ale też dla mnie ma to znaczenie w normalnym życiu aby ciągle przeć do przodu.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy wielu sukcesów!!!

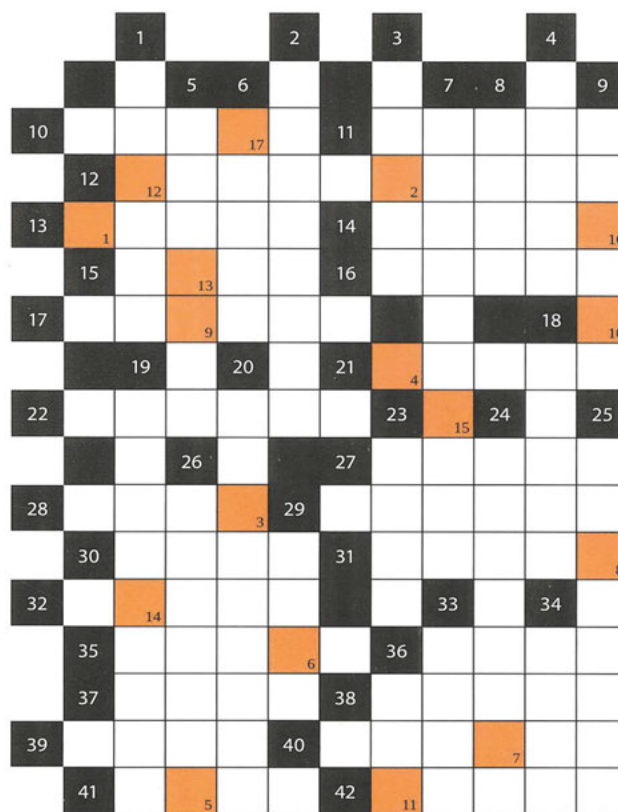

Znajdź 10 różnic

Prosimy o przesłanie grafiki wraz z zaznaczonymi rozwiązaniami na adres e-mail: wydawnictwo@wspia.pl do 31 marca 2019 r. Wśród poprawnych odpowiedzi zostaną rozlosowane nagrody książkowe.

Krzyżówka

Litery z pół ponumerowanych w prawym dolnym narożniku utworzą rozwiązanie. Wśród osób, które poprawnie rozwiążą krzyżówkę i prześlą rozwiązanie na adres e-mail: wydawnictwo@wspia.pl do 31 marca 2019 r. rozlosujemy nagrody – trzy książki Wydawnictwa Naukowego WSPiA. Wyniki losowania będą ogłoszone na stronie wspia.pl oraz facebook.com/wspiabulgarska55.

1. Tytoń do kichania.
2. Trójbój w sporcie.
3. Ukryta drwina, szyderstwo.
4. Dawniej o duchownym.
5. Proces niszczenia metali.
6. Łączy elementy budowli.
7. Starochiński masaż.
8. Bulwy kolokazji.
9. Biegły w sztuce dowodzenia.
10. Stolica Senegalu.
11. Słodki ziemniak.
12. Rabat, obniżka ceny.
13. Marka piwa będąca nazwą miasta.
14. Schodzi głęboko pod wodę, by odnaleźć wrak.
15. Boisko tenisistów.
16. Polecenie dla psa myśliwskiego.
17. Skała magmowa.
18. Śmietanka towarzyska.
19. W parze z wiktem.
20. Zaspokojenie głodu.
21. Główka szpilki.
22. Trzpiecińska lub D'Arc.
23. Utwór Konopnickiej.
24. Rondel, zabytek Krakowa.
25. Sprzedaż weksla przed terminem.
26. Nadziewana czekoladka.
27. Miękki metal La. 37.
28. Unieruchamia złamaną kończyną.
29. (poziomo) Adwentowa msza o świcie.
29. (pionowo) Mała czarna.
30. Lipiński.
31. Część willi ze schodami do ogrodu.
32. Żadna nie hańbi.
33. Dbą o nią kobiety.
34. Miejsce zmagani bokserów.
35. Pompa z nieba.
36. (poziomo) Model Poloneza.
36. (pionowo) Trunek marynarzy.
37. Imię Andrycz.
38. Ludojad ze „Szczęk”.
39. Juis z estrady.
40. Melodia z zegara.
41. Karabin maszynowy.
42. Owoc z Indii.

AKADEMICKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
SZKOŁA PODSTAWOWA

Kameralna szkoła naszym największym atutem!

Uczniowie nie są anonimowi, a do każdego z nich podchodzimy indywidualnie. Uczymy poprzez odkrywanie, doświadczanie, eksperymentowanie i zabawę. Dodatkowo wspieramy uczniów, prowadząc indywidualne zajęcia wspomagające i rozwijające.

ul. Świerzawska 18, Poznań
tel. 61 646 03 02, www.mieszko.edu.pl